

Kærlighed og klatkager på Clemens

Hver dag kæmper de unge på Opholdsstedet Clemens for at gøre op med en fortid, der kun har bekræftet dem i, at voksne ikke er til at stole på. Kristeligt Dagblad sad med ved middagsbordet for at få et kig ind i de unges hverdag

Af Izabela Widz
og Mia Fanefjord Pedersen

”Vi kan lave klatkager i morgen!” Rundt om bordet går snakken om, hvad der skal stilles op med resterne i den store gryde med risengrød, der står solidt plantet mellem ni tømte tallerkener. Pædagogen Carstens idé vækker glæde i den lille forsamling af unge. ”Vi kan også stille gryden ved Gittes plads og sige, at hun ikke må rejse sig, før hun har spist op?” foreslår 15-årige Sebastian. De andre griner. Der er flere liter risengrød tilbage. Lette fodtrin på trappen vidner om, at selskabet snart er samlet. Pædagogen Gitte kommer halsende ind i vinkelstuen med armene hævet i triumf: ”Jeg fandt hjem helt uden GPS!” Nyheden udløser jubel og klapsalver rundt om bordet. Gitte sætter sig på den sidste ledige plads ved det aflange bord og nøjes med at øse en enkel skefuld risengrød op. Der er udsigt til klatkager.

Alle bliver siddende, til den tiende tallerken er tom. Tre pædagoger, en praktikant og så dem, det hele handler om: de unge, der bor her på Opholdsstedet Clemens i udkanten af Vordingborg. Rummet minder om

enhver anden stue i et hvilket som helst dansk hjem med sofagruppe, computerhjørne, samtalekøkken og familiebilleder på væggene. Kun små tegn afslører, at det ikke er et helt almindeligt hjem: På toiledøren hænger en oversigt over, hvornår der sidst er gjort rent, og billederne på væggen er ikke familiebilleder, der går flere år tilbage. På væggen langs spisebordet hænger derimod tre collager med billeder af de oplevelser, de unge har haft med hinanden og pædagogerne på deres seneste ferie til Polen.

Mens dagens madansvarlige, en ung og en voksen, rydder af bordet, bliver der i fællesskab lagt planer for resten af aftenen. ”Hvem vil med ud at træne?” spørger pædagogen Carsten, der i en hurtig sidebemærkning fra de unge omkring ham får tilnavnet ”fitnessfreak”. Han kaster et blik rundt på den lille forsamling og tæller fingre ud fra antal pladser i bilen.

Aftenens planer efterlader stadig lidt tid til snak omkring bordet. ”Du havde en gul trøje på, den dag jeg kom,” siger husets yngste beboer, Simon på ti år, og peger på Carsten for enden af bordet. Sebastian giver sit besyv med til det nye emne og opremser uden tøven

dato, ugedag og tidspunkt for sin ankomst til Clemens. Fredag d. 30. september 2011 kl. 11.

Det er kun lidt over et år siden, at Sebastian flyttede ind, men han har været anbragt på Clemens en gang tidligere, nemlig på den tilknyttede afdeling for yngre børn, Clemens Gaarden, bare kaldet ”Gaarden”, en firelænget gård ca. 15 kilometer uden for Vordingborg. ”Dengang var det torsdag d. 7. december 2007 kl. 10,” siger han. På det tidspunkt var Sebastian bare ti år, men datoerne husker han stadig. ”Det vil de fleste kunne fortælle,” siger Ken Heddinge, der er leder på Opholdsstedet Clemens. Han beder os om at følge med ind på kontoret, der støder op til stuen. ”Det sætter sig, for det er en betydningsfuld dag,” siger han.

Selvom Sebastian og Simon sammen med de øvrige syv beboere på Clemens virker som helt almindelige unge, der spiller computer og lytter til musik, er de her ikke uden grund. De har alle sammen det til fælles, at deres forældre ikke har kunnet magte opgaven at tage sig af dem. De unges individuelle oplevelser med omsorgssvigt fra deres nærmeste har i sidste ende ført til, at de

er endt her. Mangel på omsorg, vold i hjemmet, isolation og forældres indtag af stoffer og alkohol er alt sammen udslagsgivende årsager til, at kommunen i deres tilfælde har måttet gribe til den mest radikale foranstaltning, man kan byde et barn: At fjerne det fra forældrene.

De unge her har hver og en bidraget til den statistik, der viser, at 12.500 børn og unge i Danmark hvert år anbringes uden for hjemmet. På steder som Clemens får de pludselig de rammer, de aldrig har kendt til hjemmefra. De skiftes til at have maddag, og de skal hver især sørge for at rydde op på deres værelser. De forskellige pligter er et led i planen om at skabe nogle faste rammer i hverdagen. Ken lægger vægt på, at så længe de unge befinder sig her, ved de, hvilke spilleregler der gælder. ”Men sæt dem ud af rammen her, sæt dem ud af de vante omgivelser, og der vil gå 14 dage, før vi er tilbage i det gamle mønster. Det tager så enormt lang tid at få ændret de her mønstre,” siger han.

En del af den behandling, de unge skal igennem, går ud på, at de hele tiden skal mærke, at de voksne ikke opgiver dem, også selvom de prøver grænserne af: ”De unge er jo nødt til at slås med

os, før de kan finde ud af, om vi kan holde til dem, og om de kan stole på os. For når vi siger: ”Du kan hoppe, du kan danse, og du kan kaste med alt muligt, men jeg smider dig ikke ud,” så er de jo nødt til at prøve det af på et tidspunkt.”

Sammen med Sebastian kommer Stine på 17 år ind på kontoret og sætter sig. Hun husker tydeligt, hvordan det var i begyndelsen, da hun flyttede ind på Gaarden for to år siden: ”Jeg var meget sur i starten, for jeg kunne ikke forstå, hvorfor jeg skulle være der, eller hvordan det skulle kunne hjælpe mig. Jeg havde ikke lyst til at være der. Jeg ville hjem.” Ken nikker: ”Jeg kan huske din første dag.” ”Jeg tror, jeg har været sur på jer,” konstaterer Stine. ”Det var du også,” siger Ken. Ligesom flere af de andre unge flyttede Stine fra Gaarden til Opholdsstedet Clemens, da de voksne mente, hun var klar.

Ideen med at flytte de unge er, at de hele tiden skal være et sted, hvor de udvikler sig. ”Det er vi ret firkantede med her på stedet. Hvis ikke de er i udvikling, så skal de ikke være her – det har de ikke tid til. De har travlt med at udvikle sig, fordi de som regel bliver anbragt rigtigt sent,” siger Ken og fremhæver, at en del af opgaven er at lære dem at være børn igen. ”Vi har nogle børn, der kunne køre en hel husholdning, hvis det skulle være. Så handler det om at pille alt det der ansvar af dem.”

Nogle af de unge på Clemens har i virkeligheden været i huset ved siden

af, i ”Nummer 14”. Her er der ingen overnattende pædagog, og de unge har i det hele taget lidt friere rammer og mere ansvar. Det er næsten som et springbræt til ”den virkelige verden”. Men man får først lov til at flytte over i Nummer 14, når de voksne synes, man er klar. For et par måneder siden flyttede Jonas på 16 år derover. I anledning af aftenens besøg har han dog fundet vej tilbage til hovedhuset og vovet sig ind på kontoret, der ellers er ”børnefrit område”.

Ligesom pædagogerne, der mente han var klar til at flytte over i Nummer 14, mener Jonas også selv, at han har rykket sig langt: ”Det er noget, der har forandret mit liv utroligt meget på mange måder, at jeg er flyttet på opholdssted. Da jeg flyttede ud på Gaarden, turde jeg ikke gå hen og sige hej. Jeg er jo den der generte type...” ”Det var du, det er du ikke mere,” afbryder Sebastian. Jonas ryster på hovedet: ”Nej, heldigvis er jeg ikke så genert mere. Det er fedt. Det er fordi, jeg er kommet hertil.” Sebastian er ikke færdig: ”Det er jo ikke kun Clemens, der har hjulpet dig til ikke at være så genert... Du har også fået en masse veninder!” siger han og forvandles til ét stort grin. ”H-o-l-d din mund,” siger Jonas og sætter hænderne hårdt i bordet, så kaffe og småkager letter fra henholdsvis kopper og fad i et splitsekund. Men han kan alligevel ikke holde masken.

Ken bryder ind i drengenes interne drillerier: ”Det har taget rigtig lang tid

for de unge at nå dertil, hvor de var så lukkede og havde det så svært med voksne. Det tager også rigtig lang tid at lukke dem op igen. De er jo ofte pædagogvaccinerede, når de kommer her”. Jonas har genfundet den alvorlige mine og nikker: ”Efter man har boet her et stykke tid, begynder man at indse, at pædagogerne kun er her for at hjælpe en.”

Ligesom for de fleste andre unge her på Clemens tog det Jonas lang tid at nå til den erkendelse. Ken har forklaringen: ”Der er ikke nogen unge her, der har grundlag for at skulle stole på nogen voksne mennesker.” Han kigger på de unge omkring bordet. ”Og det gælder jer alle sammen. Hvorfor skulle I dog tro på os? Hvorfor skulle vi være dem, der var til at stole på?”

Jonas nikker. ”Men se mig nu og se mig dengang,” siger han. ”Jeg var en lille hidsigprop, der bare kastede med alt. En af de ting, der bliver arbejdet med omkring mig, er min attitude. Når jeg bliver sur, har jeg en meget voldelig attitude, og jeg tror personligt, at det kommer fra min opvækst.”

Ken kigger på Jonas: ”Du har været på knaldhårdt arbejde i forhold til at kunne forholde dig til din baggrund. Du har da om nogen knoklet og været enormt afhængig af, at der har stået en person som en klippe ved din side og virkelig været den der mur, som du kunne sprælle lige så meget, du ville op ad, uden at der skete noget som helst.”

Jonas kaster blikket mod glasruden ind til stuen, hvor pædagogen Carsten netop er kommet til syne. ”Der er sket et kæmpe stort fremskridt pga. ham dér,” siger han og peger. ”Dét er min klippe!”

Ken fortsætter: ”Vi siger tingene, som de er, og snakker også om det, der er rigtigt svært, og det, som man bliver rigtig ked af, fordi det er jo de unges virkelighed, og den skal de lære at forholde sig til. Og så kan det da godt være, at vi sætter en masse fine pædagogiske ting op for dem, men det er jo de unge mennesker, der gør arbejdet,” siger han.

”Jeg ser mod min fremtid nu. Det er det, jeg har lært her,” siger Jonas. ”Jeg skal ikke se tilbage. Jeg skal kun se fremad. Og det har jeg valgt at gøre.”

Af hensyn til de unges situation har Kristeligt Dagblad valgt ikke at bringe deres fulde navne i artiklen.